

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en ramme for fri udveksling af andre data end personoplysninger i Den Europæiske Union

(COM(2017) 495 final — 2017/0228 (COD))

(2018/C 227/12)

Ordfører: **Jorge PEGADO LIZ**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 23.10.2017
	Rådet for Den Europæiske Union, 24.10.2017
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	5.2.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	15.2.2018
Plenarforsamling nr.	532
Resultat af afstemningen	163/3/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Konklusioner

1.1.1. EØSU har i flere af sine tidligere udtalelser påpeget, at der er brug for et lovgivningsinitiativ om fri udveksling af andre data end personoplysninger, da der er tale om en grundlæggende forudsætning for gennemførelsen af målene i den digitale dagsorden og det digitale indre marked.

1.1.2. Dette forslag fra Kommissionen er indtil videre den vigtigste retlige udmøntning af EU's fremtidige politik for videreudvikling af dataøkonomien og dens afsmittninger med hensyn til økonomisk vækst, videnskabelig forskning, fremme af ny teknologi, navnlig inden for kunstig intelligens, cloudcomputing, big data, tingenes internet (IoT), industri og tjenesteydelser generelt og i særdeleshed offentlige tjenester.

1.1.3. EØSU mener dog, at dette forslag har ladet vente for længe på sig, og at dets meget snævre anvendelsesområde, manglen på præcision og konkretisering af de bebudede mekanismer og ikke mindst manglen på ambition og politisk vilje og beslutsomhed desuden kan være til hinder for gennemførelsen af målene i forslaget.

1.1.4. Hvad angår det første og vigtigste mål med forslaget — »Forbedre muligheden for at flytte andre data end personoplysninger (»ikkepersondata«) på tværs af grænserne på det indre marked« — er EØSU i modsætning til Kommissionen af den opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt blot at bede medlemsstaterne om at underrette Kommissionen om »ethvert udkast til retsakt, der indeholder nye dataplaceringskrav eller ændrer eksisterende krav« for derefter blot 12 måneder efter forordningens ikrafttræden — hvilket i bedste fald ikke vil ske før tidligst i slutningen af 2018 — at kræve, at medlemsstaterne skal sikre, »at ethvert dataplaceringskrav, der ikke er i overensstemmelse med stk. 1, ophæves.« Det vil sige, at den frie udveksling af data ikke må forbydes eller begrænses, medmindre det er begrundet i hensynet til den offentlige sikkerhed.

1.1.5. Hvad angår det andet nævnte mål — »Sikre, at de kompetente myndigheders beføjelser til at anmode om og få adgang til data med henblik på myndighedskontrol (...) forbliver intakte« — kan EØSU ikke acceptere, at der blot foreslås en samarbejdsprocedure mellem de kompetente myndigheder i hver medlemsstat med oprettelse af et netværk af centrale kontaktpunkter, der skal varetage forbindelserne med de centrale kontaktpunkter i andre medlemsstater og med Kommissionen, for så vidt angår anvendelsen af forordningen.

1.1.6. Med hensyn til det tredje mål — »Gøre det lettere for professionelle brugere af datalagring og andre databehandlingstjenester at skifte leverandør og portere deres data« — er EØSU imod, at Kommissionen nøjes med at påtage sig en forpligtelse til at tilskynde til og fremme »udvikling af adfærdskodekser for selvregulering på EU-plan« på et område, hvor regulering kun bør tage form af lovgivningsmæssige foranstaltninger. Den foreslår end ikke at fastlægge retningslinjer for udarbejdelsen af de nævnte adfærdskodekser.

1.1.7. Af alle disse grunde kan EØSU ikke give sin støtte til dette forslag i dets nuværende form. EØSU kan kun give sin støtte til dette forslag, hvis og i det omfang det omformuleres i overensstemmelse med de her foreslåede ændringer og klart skal forstås som en højest mulig fælles standard, der er acceptabel for både medlemsstaterne og de berørte parter, og at der er tale om et indledende skridt i retning af en fremtidig udvikling i retning af mere ambitiøse fremgangsmåder for en reel gennemførelse af fri udveksling af ikkepersondata på EU's digitale indre marked.

1.1.8. Endvidere er det en betingelse, at der i denne proces tages behørigt hensyn til de internationale aspekter af en global økonomi, som dette initiativ nødvendigvis må forholde sig til.

1.2. **Anbefalinger**

1.2.1. EØSU anbefaler således, at Kommissionen reviderer sit forslag, så det retter sig betydeligt mere ind efter løsningsmodel 3, som EØSU foretrækker, i stedet for den valgte delmodel 2a.

Endvidere opfordrer EØSU kraftigt Kommissionen til i sit forslag at indarbejde navnlig de ændringer, der foreslås i punkt 3.4.1 (ikrafttrædelsesdato), 3.4.2 (ingen obligatorisk procedure i tilfælde af manglende overholdelse), 3.6 (ingen retningslinjer for adfærdskodekserne), 3.7 (manglende interesse for klassificering af metadata) og 3.8 (ingen hensyntagen til den digitale økonomis globale og transeuropæiske karakter). Endelig er der behov for en specifik procedure i tilfælde af manglende overholdelse fra medlemsstaternes side.

1.2.2. EØSU opfordrer desuden Kommissionen til at tage positivt imod dets forslag til forbedringer af de forskellige artikler i det foreliggende forslag til forordning.

1.2.3. Endvidere opfordrer EØSU indtrængende Kommissionen til i sit forslag at indarbejde de ændringer, der foreslås i formandskabets holdning af 5. december, som EØSU tilslutter sig, fordi de i sig selv udgør en forbedring og øger forslagens gennemførlighed. Kort sammendrag og generel kontekst

2. **Kort sammenfatning og generel baggrund**

2.1. **Resumé af forslaget og dets begrundelse**

2.1.1. Kommissionen fremfører følgende argumenter for, at det foreliggende forslag til forordning ⁽¹⁾ er nødvendigt og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det vil:

- forbedre muligheden for at flytte andre data end personoplysninger (»ikkepersondata«) på tværs af grænserne på det indre marked, hvilket i dag begrænses i mange medlemsstater af placeringsrestriktioner eller usikkerhed om retstilstanden på markedet
- sikre, at de kompetente myndigheders beføjelser til at anmode om og få adgang til data med henblik på myndighedskontrol, som f.eks. inspektion eller audit, forbliver intakte, og
- gøre det lettere for professionelle brugere af datalagring og andre databehandlingstjenester at skifte leverandør og portere deres data.

2.1.2. Kommissionen mener, at dette forslag opfylder nærhedsprincippet, eftersom det ved at garantere fri udveksling af data inden for Unionen skal sikre »et velfungerende indre marked for ovennævnte tjenester, der ikke er begrænset til én medlemsstats område, og fri udveksling af ikkepersondata i Unionen«, hvilket ikke »kan (...) opnås af medlemsstaterne alene på nationalt niveau, eftersom hovedproblemet er grænseoverskridende datamobilitet«.

⁽¹⁾ COM(2017) 495 final af 13.9.2017.

2.1.3. Den anser også forslaget for at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, for så vidt som det »søger at nå en balance mellem regulering fra EU's side og medlemsstaternes offentlige interesse for så vidt angår den offentlige sikkerhed samt mellem EU-regulering og selvregulering fra markedets side«.

2.2. Retlig og politisk baggrund

2.2.1. På det juridiske plan har Kommissionen overvejet **3 løsningsmodeller**, som den sammenfatter i begrundelsen, der indeholder et resumé af de forudgående konsekvensanalyser og høringerne af de berørte parter, som blev foretaget under forberedelsen af retsaktens ⁽²⁾. Løsningsmodellerne går i al korthed ud på følgende:

Løsningsmodel 1 »bestod af retningslinjer og/eller selvregulering til at løse de forskellige problemer, der var blevet påpeget, og den indebar en styrkelse af håndhævelsen i forhold til forskellige kategorier af uberettigede eller uforholdsmæssige dataplaceringsrestriktioner pålagt af medlemsstaterne«.

Løsningsmodel 2 gik ud på at fastsætte »retlige principper for så vidt angår de forskellige problemer, der var blevet påpeget, og den omfattede udpegning af et centralt kontaktpunkt i hver medlemsstat og oprettelse af en ekspertgruppe, som skulle drøfte fælles tilgange og praksisser samt vejlede om de principper, der ville blive indført med løsningsmodellen«.

Løsningsmodel 3 »bestod af et detaljeret lovgivningsmæssigt initiativ, hvormed der bl.a. blev indført foruddefinerede (harmoniserede) vurderinger af, hvad der udgør (u)berettigede og (u)forholdsmæssige dataplaceringsrestriktioner, og en ny ret til dataportering«.

2.2.2. På baggrund af den divergerende holdning i Udvalget for Forskriftskontrol, som afgav to negative udtalelser om Kommissionens forslag, og på trods af at hovedparten af interessenterne anser et lovgivningsmæssigt initiativ (løsningsmodel 3) for at være det mest hensigtsmæssige instrument, blev der ud fra rent politisk-strategiske overvejelser skitseret en

delmodel 2a, »som ville give mulighed for en kombination af lovgivningsmæssige foranstaltninger i form af en ramme for fri udveksling af data, centrale kontaktpunkter og en ekspertgruppe samt selvregulerende foranstaltninger vedrørende dataportering«.

Kommissionen vurderer, at denne løsningsmodel vil sikre fjernelse af »eksisterende uberettigede placeringsrestriktioner (...) og vil forebygge fremtidige restriktioner«, samtidig med at den vil »fremme brugen af datalagring og andre databehandlingstjenester på tværs af grænser og sektorer og udviklingen af datamarkedet« og dermed »bidrage til at transformere samfundet og økonomien og give europæiske borgere, virksomheder og offentlige forvaltninger nye muligheder«.

2.2.3. Kommissionen har således foreslået en **forordning**, som den mener »kan sikre, at ensartede regler for den fri udveksling af ikkepersondata bringes i anvendelse i hele Unionen på samme tid«, hvilket vil vise sig at være »særligt vigtigt for at fjerne eksisterende restriktioner og forebygge, at medlemsstaterne indfører nye«.

2.2.4. Dette forslag udspringer af den seneste digitale teknologiske udvikling, som muliggør en stadig mere effektiv lagring og brug af big data, hvorved der skabes stordriftsfordele og fordele for brugerne i form af hurtig adgang, bedre konnektivitet og større autonomi.

2.2.4.1. Kommissionen har ikke mindst i sin meddelelse **Opbygning af en europæisk dataøkonomi** ⁽³⁾ advaret om sammenhængen mellem hindringerne for fri udveksling af data og den haltende europæiske markedsudvikling. Derfor har Kommissionen anset det for nødvendigt at fremsætte et forslag om en retlig ramme, som afskaffer begrebet »grænsekontrol«.

⁽²⁾ Se dokument SWD(2017) 304 final.

⁽³⁾ Se COM(2017) 9 final af 10.1.2017 og det tilhørende arbejdsdokument SWD(2017) 2 final af samme dato, hvorom EØSU afgav sin udtalelse *Opbygning af en europæisk dataøkonomi* (EUT C 345 af 13.10.2017, s. 130).

Det skal bemærkes, at kun halvdelen af medlemsstaterne har undertegnet det uofficielle dokument om initiativet om frie datastrømme Non-paper on the Free Flow of Data initiative ⁽⁴⁾, herunder hverken Tyskland, Frankrig eller de sydlige EU-lande.

2.2.4.2. Spørgsmålet blev taget op igen i Kommissionens meddelelse om midtvejsevaluering af strategien for det digitale indre marked, **Et forbundet digitalt indre marked for alle** ⁽⁵⁾, hvori Kommissionen bebudede to lovgivningsinitiativer: ét om **fri udveksling af ikkepersondata**, som denne udtalelse handler om, og ét om tilgængelighed af og videreanvendelse af den offentlige sektors data og data, der indsamles ved hjælp af offentlige midler, der stadig er under forberedelse i Kommissionen.

2.2.4.3. Endelig påpegede EØSU i udtalelsen »Det digitale indre marked: midtvejsevaluering« ⁽⁶⁾, at »den europæiske dataøkonomi er en af de sektorer, hvor EU halter længst bagud i forhold til verdens førende lande inden for digital innovation«, og at udvalget derfor **»er enige i forslaget om skabe retlige rammer**, forudsat at disse tilpasses korrekt til områderne cloudcomputing, kunstig intelligens og tingenes internet, at de tager hensyn til aftalefriheden og fjerner hindringerne for innovation samt ledsages af en passende EU-finansiering«, dvs. hvad der ville svare til løsningsmodel 3.

2.2.4.4. Det foreliggende forslag fra Kommissionen er således **den vigtigste retlige udmøntning** af EU's fremtidige politik for videreudvikling af dataøkonomien og dens afsmitninger med hensyn til økonomisk vækst, videnskabelig forskning, fremme af ny teknologi, navnlig inden for kunstig intelligens, cloud computing, metadata, tingenes internet (IoT), industri og tjenesteydelser generelt og i særdeleshed offentlige tjenester ⁽⁷⁾.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU noterer sig målet med det foreliggende initiativ, som udvalget har efterlyst i flere af sine tidligere udtalelser, idet der er tale om en grundlæggende forudsætning for gennemførelsen af målene i den digitale dagsorden og det digitale indre marked.

3.2. EØSU er dog skuffet over det alt for snævre anvendelsesområde, de uambitiøse mål i forslaget, manglen på præcision og konkretisering af de bebudede mekanismer og ikke mindst manglen på ambition samt politisk vilje og beslutsomhed.

Jævnfør nedenstående.

3.3. Med begrebet »fri udveksling« af ikkepersondata vil Kommissionen imødegå alle de nuværende politikker og metoder i medlemsstaterne, som går ud på at skabe, indføre eller godkende hindringer for dataplacering med henblik på lagring eller anden behandling af data, som Kommissionen også her med rette mener ikke må forbydes eller begrænses, medmindre dette er berettiget af hensyn til den nationale sikkerhed ⁽⁸⁾. Dette skal ske ved at fastsætte bestemmelser om

a) dataplaceringskrav

b) kompetente myndigheders adgang til data

c) og dataportering for professionelle brugere.

3.4. Med henblik på gennemførelsen af det første af ovenstående punkter — **dataplaceringskrav** — har Kommissionen anset det for tilstrækkeligt at kræve af medlemsstaterne, at de skal underrette Kommissionen om »ethvert udkast til retsakt, der indeholder nye dataplaceringskrav eller ændrer eksisterende krav«.

⁽⁴⁾ <http://www.brukselaue.ms.gov.pl/resource/76f021fe-0e02-4746-8767-5f6a01475099:JCR>.

⁽⁵⁾ COM(2017) 228 final af 10. maj 2017 og det tilhørende arbejdsdokument SWD(2017) 155 final.

⁽⁶⁾ Det digitale indre marked: midtvejsevaluering (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁷⁾ COM(2017) 495 final, begrundelsen s. 4.

⁽⁸⁾ Begrebet national sikkerhed er i henhold til artikel 4, stk. 2, i TEU medlemsstaternes eneansvar, men definitionen heraf skal søges i Domstolens retspraksis — se Domstolens dom af 21. december 2016 i de forenede sager C-203/15 og C-698/15 Tele2 Sverige AB mod Post- och Telestyrelsen og Secretary of State for the Home Department mod Tom Watson, Peter Brice og Geoffrey Lewis, i <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1513080243312&uri=CELEX:62015CJ0203> (præmis 11 og præmis 88/89) samt i Menneskerettighedsdomstolens retspraksis.

3.4.1. Det er først 12 måneder efter forordningens ikrafttræden — hvilket ikke vil ske før udgangen af 2018 — at medlemsstaterne forpligtes til at sikre, »at ethvert dataplaceringskrav, der ikke er i overensstemmelse med stk. 1, ophæves.« Det vil sige, at den frie udveksling af data ikke må forbydes eller begrænses, medmindre det er begrundet i hensynet til den offentlige sikkerhed. I så fald skal medlemsstaten underrette Kommissionen og give en begrundelse for, at den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med den nævnte regel og derfor kan forblive i kraft.

3.4.2. **Der er ikke fastlagt nogen specifik procedure som reaktion på en medlemsstats manglende overholdelse.**

3.5. Hvad angår det andet punkt — **kompetente myndigheders adgang til data** — ændrer dette forslag ikke de kompetente myndigheders beføjelser til at anmode om og få adgang til data med henblik på udførelse af deres officielle opgaver i overensstemmelse med EU-retten eller national ret.

Der tilføjes dog en vigtig bestemmelse: »De kompetente myndigheder må ikke nægtes adgang til data med den begrundelse, at dataene lagres eller på anden vis behandles i en anden medlemsstat«.

3.5.1. For at sikre udøvelsen af denne ret indskrænker forslaget sig dog til at foreslå en samarbejdsprocedure mellem de kompetente enheder i hver medlemsstat svarende til andre procedurer, der allerede findes inden for andre områder. Til dette formål oprettes et **netværk af centrale kontaktpunkter**, der skal varetage forbindelserne med de centrale kontaktpunkter i andre medlemsstater og med Kommissionen for så vidt angår anvendelsen af forordningen, uden dog at komme nærmere ind på effektiviteten af disse kontaktpunkter og gennemførligheden af de dermed forbundne omkostninger.

3.5.2. I sidste ende er det dog altid **procesretten i hver enkelt medlemsstat**, der er bestemmende for, hvilke tvangsindgreb der kan anvendes for, at den adspurgte myndighed kan få adgang til en fysisk eller juridisk persons lokaler, herunder til udstyr og midler til datalagring eller anden databehandling.

3.5.3. Det vil sige, at i det mere end sandsynlige tilfælde af manglende overholdelse kan der kun appelleres til medlemsstaternes almindelige domstole, som lider under retsvæsenets velkendte langsommelighed, urimeligt høje omkostninger og uforudsigelige resultater.

3.6. Endelig vedrørende det sidste af de tre ovennævnte punkter — **dataportering for professionelle brugere** — erklærer Kommissionen blot, at den vil **tilskynde til og fremme »udvikling af adfærdskodekser for selvregulering på EU-plan** med henblik på at fastlægge retningslinjer for bedste praksis i forbindelse med leverandørskift og for at sikre, at leverandørerne, inden der indgås kontrakt om datalagring eller anden databehandling, giver professionelle brugere tilstrækkeligt detaljerede, klare og gennemskuelige oplysninger« om en række virkeligt strukturelle og grundlæggende aspekter⁽⁹⁾.

3.6.1. Det er naturligvis højst kritisabelt blot at lade simple selvreguleringsmekanismer tage sig af **reguleringen af grundlæggende aspekter, hvor kun lovgivningsmæssige foranstaltninger burde komme på tale**.

Selv om EØSU altid har været fortalere for samregulering som et særligt vigtigt supplerende middel i Unionens retsorden tager det afstand fra, at normer og principper, som er afgørende for sammenhængen i og harmoniseringen af EU-retten, blot overlades til selvregulering uden nogen parametre eller retningslinjer.

For så vidt angår dataportabilitet er det endnu alvorligere, at ansvaret begrænses, og at der indføres loyalitetsperioder for den registrerede med mulighed for sletning i tilfælde af manglende overholdelse.

3.6.2. Endnu mere kritisabelt er det, at Kommissionen ikke en gang har foreslået en **mekanisme for samregulering** i tråd med den model og de parametre, som EØSU i sin tid definerede⁽¹⁰⁾.

Her mener EØSU, at den foreliggende forordning som minimum burde fastsætte et sæt grundlæggende bestemmelser om kontraktforholdet mellem tjenesteudbydere og brugerne samt en sortliste med forbudte aftalevilkår, som begrænser retten til dataportabilitet, ud fra de parametre, EØSU har beskrevet navnlig i sin udtalelse om selvregulering og samregulering.

⁽⁹⁾ Se artikel 6, stk. 1, litra a) og b).

⁽¹⁰⁾ Se informationsrapport INT/204 af 25. januar 2005 *Samregulering og selvregulering i det indre marked — den nuværende situation og initiativudtalelse* *Selvregulering og samregulering* (EUT C 291 af 4.9.2015, s. 29).

3.6.3. Endnu mere uantageligt er det, at Kommissionen end ikke foreslår at fastlægge »**retningslinjer**« for udarbejdelsen af de nævnte adfærdskodekser, således som den tidligere har gjort på andre områder med EØSU's bifaldelse.

Hvad angår dataportabilitet er der faktisk virksomheder, som har anlagt en praksis, der krænker brugernes rettigheder, herunder navnlig begrænsninger af ejerskabet til data eller af den intellektuelle ejendomsret til indholdet af cloudtjenester, samtykke til indsamling og behandling af data — indførelse af regler om formodet samtykke — samt skjulte betalinger eller ret til at suspendere ydelsen efter en ensidig beslutning fra virksomhedens side.

3.6.4. Endelig lover Kommissionen **uden noget andet lovgivningsmæssigt alternativ**, at den »senest to år efter at forordningen er bragt i anvendelse« vil vurdere »udviklingen og den praktiske gennemførelse af adfærdskodekser samt leverandørernes formidling af oplysninger«. **Og hvad sker der så bagefter?**

3.7. Hertil kommer, at begrænsningen af dette forslag til de tre nævnte situationer ikke tager hensyn til den stigende bekymring vedrørende big data, der betragtes som ikkepersondata, og som med de nødvendige undtagelser bør være omfattet af den samme beskyttelse som persondata, navnlig hvad angår den registrerede ret til indsigt, berigtigelse, sletning og indsigelse.

3.7.1. De virksomheder, der beskæftiger sig med at analysere big data udarbejder prognoser og forudsigelser på grundlag af relevante data og uddrager tendenser eller forudsætninger, ud fra hvilke virksomhederne træffer deres beslutninger.

3.7.2. Det er desuden ikke klart, om den fremtidige forordning kun finder anvendelse på data, der er indsamlet elektronisk, eftersom artikel 3, stk. 2, definerer »datalagring« som enhver **lagring af data i elektronisk format**, og i artikel 2 hedder det, at forordningen finder anvendelse på »lagring og anden behandling i Unionen af **elektroniske data**«. Hvis vi tager eksemplet med et anonymt spørgeskema, der udfyldes under den registreredes fysiske tilstedeværelse og som opbevares fysisk, vil disse bestemmelser kunne betyde, at dette spørgeskema ikke er omfattet af denne forordning.

3.7.3. Endvidere vil udbredelsen af elektronisk udstyr — især elektriske husholdningsapparater, som indsamler og krydstjekker ikkepersondata — i fremtiden med udbredelsen af tingenes internet give anledning til forskellige spørgsmål vedrørende sikkerhed og privatlivets fred. Derfor burde Kommissionen være gået mere i dybden med problematikken omkring ikkepersondata og borgernes grundlæggende rettigheder i den forbindelse.

3.7.4. Endelig er det i betragtning af gråzonen mellem persondata og ikkepersondata — idet bestemte data nemt kan blive til persondata — en kendsgerning, at opretholdelsen af en helt anden ordning for persondata kan føre til, at nogle instanser vil forsøge at betegne de indsamlede data som ikkepersondata for på denne måde at slippe uden om anvendelsen af forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016.

3.8. Kommissionens forslag tager heller ikke behørigt hensyn til den digitale økonomis globale og transeuropæiske karakter, da det kun går ud på at regulere det indre marked uden at tage højde for, at dette marked indgår i et globalt marked, hvor der ikke er nogen garanti for, at andre lande og kontinenter vil følge de samme regler, som den nu forsøger at indføre uden at have magt til at gennemtvinge dem i internationale forhandlinger.

3.9. Af alle disse grunde kan EØSU ikke gå ind for delmodel 2a i Kommissionens forslag, som ikke underbygges af en holdbar eller sammenhængende argumentation. EØSU støtter derimod løsningsmodel 3.

3.10. Hvis og i det omfang der i forslaget indarbejdes EØSU's forslag til ændringer samt de ændringer, der følger af formandskabets holdning i Rådets erklæring af 19. december 2017, som EØSU tilslutter sig, er udvalget rede til at give sin støtte til det foreliggende forslag, forudsat at det klart skal forstås som en højest mulig fælles standard, der er acceptabel for såvel medlemsstaterne som de berørte parter — og ud fra forudsætningen om, at sigtet er en fremtidig udvikling i retning af mere ambitiøse fremgangsmåder for en reel gennemførelse af fri udveksling af ikkepersondata på EU's digitale indre marked.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Artikel 2 — *Anvendelsesområde*

4.1.1. EØSU stiller spørgsmålstegn ved, hvad der i litra a) menes med »**leveres som en tjeneste til brugere**«, især fordi det er uklart, om der her er tale om en retshandel, der er gratis eller ydes mod vederlag.

Det er vigtigt at understrege, at der i dag findes forskellige tjenester, som ydes gratis, såsom Google Analytics. Imidlertid har den manglende specificering af, at tjenesten skal være mod vederlag, givet de virksomheder, der stiller tjenesten til rådighed, mulighed for at indføre urimelige kontraktvilkår, som fritager dem for ansvar for tab, bortkomst eller sletning af data, eller endog giver dem ret til at slette dataene uden den registreredes samtykke.

4.1.2. EØSU anser det for nødvendigt, at denne forordning i lighed med forordning (EU) 2016/679 også finder anvendelse på et tredjeland, hvor en medlemsstats lovgivning gælder i henhold til international privatret.

4.2. Artikel 3 — *Definitioner*

4.2.1. Begrebet »ikkepersondata«

4.2.1.1. Hvad der skal forstås ved »ikkepersondata« defineres ikke i forslaget i aristotelisk forstand. Man kan blot slå fast, at det umiddelbart drejer sig om andre data end personoplysninger, altså en negativ definition, som det også synes at fremgå af betragtning 7 i præamblen og artikel 1 i forslaget.

4.2.1.2. En mere indgående analyse viser dog, at begrebet »ikkepersondata« kun udelukker personoplysninger, som nyder specifik retlig beskyttelse, nærmere bestemt den beskyttelse, som i dag følger af forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016, direktiv (EU) 2016/680 af samme dato og direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002⁽¹¹⁾ og af den nationale lovgivning, der omsætter disse retsakter.

4.2.1.3. Dette forslag ser ud til at omfatte ikke blot data vedrørende juridiske personer (der i modsætning til den holdning, som EØSU gentagne gange har givet udtryk for, ikke er omfattet af den samme beskyttelse, som fysiske personer, mens dette er tilfældet i flere nationale retssystemer), men også »anonyme« personoplysninger, som man kun finder en henvisning til i betragtning 26 i den generelle forordning om databeskyttelse.

4.2.1.4. I betragtning af den uklare formulering peger EØSU på behovet for, at definitionen af »ikkepersondata« fastlægges udtrykkeligt i denne forordning og ikke blot subsidiært og generelt gennem en henvisning til definitionen i forordning (EU) 2016/679, for derigennem at sikre sammenhæng, overensstemmelse og juridisk klarhed i EU's retsakter, idet mange domstole har anvendt forskellige fortolkninger af personoplysninger og ikkepersondata.

4.3. Artikel 4 — *Fri udveksling af data i Unionen*

4.3.1. Af retssikkerhedshensyn mener EØSU, at der bør fastsættes frister for medlemsstaternes underretning af Kommissionen om tiltag, der indebærer opretholdelse eller indførelse af regler, som med henvisning til den offentlige sikkerhed ikke er i overensstemmelse med denne forordning.

4.3.2. Det er også vigtigt, at Kommissionen underretter de øvrige medlemsstater, så de kan undersøge, om sådanne tiltag vil have en direkte eller indirekte indvirkning på udvekslingen af ikkepersondata i deres respektive lande.

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktivet om privatlivets fred og elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37), der nu er omarbejdet gennem Kommissionens forslag om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (COM(2016) 590 final af 12.10.2016), og forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om respekt for privatliv og beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2002/58/EF (forordning om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (COM(2017) 10 final — 2017/0003 (COD)).

4.4. Artikel 9 — Revision af forordningen

4.4.1. Først **5 år efter dens ikrafttræden** skal Kommissionen revidere denne forordning og forelægge en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og EØSU.

4.4.2. Da den i bedste fald nok først vil træde i kraft i slutningen af 2018 og i betragtning af ordningens åbenbare svaghed og den meget hurtige udvikling på det område, som den omhandler, vil det være mere hensigtsmæssigt, at revisionen finder sted senest om **3 år**.

4.5. Rådes holdning

4.5.1. Mens dette forslag til udtalelse var under udarbejdelse, fremlagde formandskabet for Det Europæiske Råd den 19. december en ændret udgave af Kommissionens forslag ⁽¹²⁾, som grundlæggende ændrer det netop i den retning, som EØSU anbefaler.

4.5.2. Der er navnlig — og i al korthed — tale om følgende ændringer:

- a) i artikel 2 (anvendelsesområde) og i betragtning 7a og 8a: præcisering af, hvad der ligger uden for forordningens anvendelse
- b) i artikel 3 (definitioner): indføjeelse af et nyt stk. 2a med en præcisering af betydningen af »behandling«
- c) i samme artikel 3, stk. 5: udtrykkelig medtagelse af administrativ praksis i definitionen af dataplacering og deraf følgende ændring af artikel 4, stk. 1
- d) i artikel 5, stk. 2a: fastlæggelse af en bindende mekanisme med det mål at få adgang til data, og i stk. 3a: mulighed for, at medlemsstaterne kan pålægge brugere, der misligholder deres forpligtelse til at give adgang til data, sanktioner som anbefalet i denne udtalelse
- e) i artikel 6: fastlæggelse af retningslinjer for udarbejdelsen af adfærdskodekser
- f) i artikel 7: fastlæggelse af de centrale kontaktpunkters rolle og fremskyndelse af kommunikationen mellem myndighederne
- g) sletning af artikel 8 og dermed af henvisningen til Udvalget om Fri Udveksling af Data
- h) i flere artikler: bedre tilpasning til gennemsigtighedsdirektivet ⁽¹³⁾
- i) i betragtning 10 og 10a: nødvendig afklaring af spørgsmålet om blandede data og anonyme data, som også efterlyses i denne udtalelse
- j) i betragtning 12a: begrebet offentlig sikkerhed i artikel 4 præciseres for så vidt angår genstanden og i tråd med Domstolens retspraksis som anbefalet i denne udtalelse.

4.5.3. EØSU går helt klart ind for alle disse forslag fra formandskabet og opfordrer Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne til at tage behørigt hensyn til dem.

Bruxelles, den 15. februar 2018.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹²⁾ Interinstitutional file: 2017/0228 (COD) 15724/1/17REV 1 af 19. december 2017.

⁽¹³⁾ EUT L 294 af 6.11.2013, s. 13.